

Sygn. akt I S 109/13

POSTANOWIENIE

Dnia 9 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Małgorzata Wołczańska

Sędziowie: SA Barbara Owczarek

SA Anna Bohdziewicz (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2013 roku w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi J. J.

przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Okręgowego w (...)

o stwierdzenie przewlekłości postępowania

w sprawie Sądu Okręgowego w K., sygn. akt II C 705/11

z powództwa J. J.

przeciwko Skarbowi Państwa – Sądowi Apelacyjnemu w (...), Sądowi Okręgowemu w (...), Sądowi Apelacyjnemu w (...), Sądowi Okręgowemu w (...), Sądowi Apelacyjnemu w (...), Sądowi Okręgowemu w (...), Sądowi Rejonowemu dla (...) w (...)

o zapłatę

postanawia:

oddalić skargę.

Sygn. akt S 109/13

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 1 sierpnia 2013 r. (data wpływu do Sądu Apelacyjnego w Katowicach – 5 sierpnia 2013 r.) J. J. złożył kolejną już skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie Sądu Okręgowego w K. sygn. akt II C 705/11, toczącej się z jego powództwa. Równocześnie wniósł o zasądzenie na swoją rzecz z tego tytułu kwoty 20.000 złotych. Uzasadniając skargę wskazał, że pozew złożył w czerwcu 2011 r., a następnie został wezwany do uzupełnienia jego braków. Odpowiedział na otrzymane wezwanie, a w dniu 22 lipca 2013 r. podjęto decyzję o zwrocie pozwu, która została przez niego zaskarżona. W ocenie skarżącego doszło do nieuzasadnionej zwłoki w okresie od 15 grudnia 2011 r. do 1 sierpnia 2013 r. (data sporządzenia skargi) na skutek opieszałego wezwania do uzupełnienia braków formalnych pozwu, wydania „w/w decyzji” i możliwości jej zaskarżenia. Zdaniem skarżącego, Sąd Okręgowy dopuścił się obstrukcji procesowej, co uzasadnia jego skargę, gdyż zostało naruszone jego prawo do rozpoznania sprawy w rozsądnym czasie, a nadto poniósł straty finansowe i „zdrowotne”.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Okręgowego w (...) zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi wobec jej niezasadności. Zaznaczono, iż skarżący wniósł kolejną skargę po upływie 2 miesięcy od rozpoznania poprzedniej skargi, która była już siódmą skargą złożoną w tej samej sprawie. Zdaniem Prezesa Sądu Okręgowego w (...) okolicznościami obiektywnymi mającymi wpływ na czas trwania postępowania są między innymi: konieczność przeprowadzenia czynności procesowych przez sąd wezwany, rozpoznawanie kolejnych wniosków powoda o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu, udostępnianie akt sprawy Sądowi Apelacyjnemu celem rozpoznawania ponawianych skarg o stwierdzenie przewlekłości postępowania. Wyrażono pogląd, że skarżący powinien raczej skoncentrować się na podejmowaniu takich działań, które pozwolą na sprawny przebieg postępowania, a nie na składaniu kolejnych skarg. Ponadto w skardze brak jest przytoczenia konkretnych okoliczności uzasadniających żądanie stwierdzenia przewlekłości, gdyż poprzestano jedynie na okólnikowych stwierdzeniach. Przytoczone argumenty, zdaniem Prezesa Sądu Okręgowego w (...), przemawiają za oddaleniem skargi jako niezasadnej.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

J. J. wniósł pozew w tej sprawie 21 grudnia 2011 r.. W toku postępowania złożył skargę o stwierdzenie naruszenia jego prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Skarga ta w części została uznana za uzasadnioną i postanowieniem z dnia 19 czerwca 2012 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach stwierdził, iż w postępowaniu nastąpiła przewlekłość postępowania w okresie od 7 lutego 2012 r. do 26 marca 2012 r. i w związku ze stwierdzonym naruszeniem przyznano skarżącemu od Skarbu Państwa kwotę 2.000 złotych. Po zwrocie akt przez Sąd Apelacyjny, w dniu 31 lipca 2012 r. została rozpoznana skarga na orzeczenie referendarza sądowego, którym odmówiono ustanowienia dla powoda pełnomocnika z urzędu. Następnie wezwano powoda do uzupełnienia dalszych braków pozwu. W dniu 24 sierpnia 2012 r. powód złożył ponownie skargę o stwierdzenie przewlekłości, która została odrzucona postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2012 r.. Wobec kolejnego wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu powód został wezwany do jego uzupełnienia, a odpowiedź powoda wpłynęła w dniu 25 września 2012 r.. W dniu 2 października 2012 r. referendarz sądowy postanowił o oddaleniu wniosku powoda o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu. Orzeczenie referendarza zostało skarżone pismem, które wpłynęło do Sądu 23 października 2012 r.. Z kolei postanowieniem z dnia 30 października 2012 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach odrzucił trzecią skargę powoda o stwierdzenie przewlekłości. Akta sprawy zostały zwrócone Sądowi Okręgowemu w K. w dniu 12 listopada 2012 r., a w dniu 23 listopada 2012 r. sprawa została przekazana do referatu innego sędziego. W dniu 26 listopada 2012 r. została rozpoznana skarga na orzeczenie referendarza sądowego. Równocześnie z doręczeniem odpisu wydanego postanowienia powód został wezwany do dalszego sprecyzowania swoich żądań w zakresie ich wysokości oraz podstawy faktycznej. Odpowiedź powoda wpłynęła do Sądu 11 grudnia 2012 r.. W dniu 20 grudnia 2012 r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 27 lutego 2013 r.. W tym samym dniu została odrzucona przez Sąd Apelacyjny w Katowicach czwarta skarga powoda o stwierdzenie przewlekłości postępowania. W dniu 28 stycznia 2013 r. zarządzono wymianę pism procesowych między stronami – przed terminem wyznaczonej rozprawy. Następnie w dniu 12 lutego 2013 r. akta sprawy znowu zostały przekazane Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach, celem rozpoznania piątej skargi o stwierdzenie przewlekłości. Postanowieniem z 18 lutego 2013 r. skarga została odrzucona. Na rozprawie w dniu 27 lutego 2013 r. wydano postanowienie, którego przedmiotem było zebranie materiału dowodowego. Termin kolejnej rozprawy wyznaczono na 17 kwietnia 2013 r.. W dniu 18 marca 2013 r. wpłynęło do Sądu pismo powoda z przytoczeniem podstawy faktycznej żądania skierowanego przeciwko stronie pozwanej. W tym czasie wpłynęły także żądane akta oraz dokumentacja medyczna powoda. W dniu 20 marca 2013 r. akta sprawy sygn. II C 705/11 ponownie wpłynęły do Sądu Apelacyjnego z uwagi na kolejną skargę o stwierdzenie przewlekłości, złożoną przez powoda. Złożona skarga (szósta z kolei) także podlegała odrzuceniu, ponieważ podobnie jak wcześniejsze skargi została wniesiona w terminie krótszym niż 12 miesięcy od wydania przez Sąd Apelacyjny w Katowicach orzeczenia, którym merytorycznie rozpoznano skargę powoda. Po rozpoznaniu skargi, akta sprawy zostały zwrócone Sądowi Okręgowemu w K., co nastąpiło w dniu 5 kwietnia 2013 r.. Na rozprawie w dniu 17 kwietnia 2013 r. został dopuszczony dowód z przesłuchania stron, przy czym Sąd postanowił o przesłuchaniu powoda przez sąd wezwany, gdyż powód przebywa w Areszcie Śledczym w W.. W dniu 25 kwietnia 2013 r. zostało wydane zarządzenie o zwróceniu się z odezwą o udzielenie pomocy prawnej do Sądu Rejonowego w W.. W dniach 9, 18 i 24 maja 2013 r. wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Katowicach kolejne skargi

powoda o stwierdzenie przewlekłości postępowania, a akta sprawy zostały przedstawione temu Sądowi w dniu 13 maja 2013 r.. Postanowienie o odrzuceniu skargi (z analogicznym uzasadnieniem jak w przypadku wcześniejszych pięciu skarg) wydano w dniu 31 maja 2013 r.. Akta sprawy zwrócono Sądowi Okręgowemu w dniu 5 czerwca 2013 r.. W dniu 13 czerwca 2013 r. wpłynęło zawiadomienie, iż Sąd Rejonowy w W. wyznaczył posiedzenie (celem przesłuchania powoda) na dzień 31 lipca 2013 r.. Powód złożył wniosek o wydanie mu kserokopii dokumentów z akt, który to wniosek został zwrócony. W dniu 12 sierpnia 2013 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach ponownie zwrócił się o akta sprawy, a to w związku ze złożeniem kolejnej skargi o stwierdzenie przewlekłości postępowania, która jest obecnie przedmiotem rozpoznania. Powód ponowił także wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu, a wniosek ten został rozpoznany postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2013 r.. Już po wniesieniu obecnie rozpoznawanej skargi o stwierdzenie przewlekłości postępowania Sąd Rejonowy w W. zwrócił odezwę bez wykonania, gdyż powód odmówił uczestniczenia w tej czynności procesowej.

Zgodnie z dyspozycją art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) strona jest uprawniona do wniesienia skargi o stwierdzenie przewlekłości postępowania, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż jest to konieczne dla wyjaśnienia faktycznych i prawnych okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Badając powyższe Sąd w szczególności ocenia terminowość i prawidłowość podejmowanych czynności przedsięwziętych w celu przeprowadzenia i zakończenia postępowania. Dokonując oceny powyższego należy uwzględnić charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 cyt. ustawy).

Analizując celowość i terminowość czynności podejmowanych w sprawie po rozpoznaniu rozpoznanej merytorycznie skargi należy stwierdzić, że podejmowane czynności były adekwatne do wniosków składanych przez powoda oraz etapu postępowania. Nie sposób bowiem uznać, iż doszło do przewlekłości postępowania w sytuacji, gdy sąd podejmuje działania mające na celu ustalenie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i w tym celu gromadzi materiał dowodowy. Jednocześnie rozpoznawane są kolejne wnioski powoda o zwolnienie go od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Przede wszystkim jednak należy zwrócić uwagę na postawę samego powoda, który mnoży wnioski wymagające rozpoznania, chociaż ich celowość budzi wątpliwości. Powód już na początku został zwolniony od kosztów sądowych w całości, a pomimo tego wniosek o zwolnienie od kosztów był kilkakrotnie ponawiany, pomimo tego, że stał się bezprzedmiotowy. Podobnie powód złożył sześć kolejnych skarg o stwierdzenie przewlekłości postępowania, chociaż z uzasadnienia postanowienia odrzucającego drugą skargę wyraźnie wynikało, iż kolejna skarga – o ile zostanie złożona przed upływem 12 miesięcy od rozpoznania merytorycznego wcześniejszej skargi – podlega odrzuceniu. Powód, ignorując to wyjaśnienie, składał kolejne skargi, które nie mogły być rozpoznane merytorycznie, a zatem celem tych działań w żadnym razie nie mogło być zapewnienie sprawności postępowania. Podkreślenia wymaga, iż dla rozpoznania każdej kolejnej skargi koniecznym był przedstawianie akt Sądowi Apelacyjnemu, który starał się rozpoznawać je w takim czasie, aby nie kolidowało to z innymi czynnościami procesowymi podejmowanymi w sprawie. Pomimo tego konieczność rozpoznawania tych skarg miała wpływ na długość postępowania. Ponadto należy zauważyć, iż powód uniemożliwił przeprowadzenie dowodu z przesłuchania go w charakterze strony, ponieważ odmówił uczestniczenia w tej czynności. Zatem sam pozbawił się możliwości szczegółowego uzasadnienia swoich żądań i wyjaśnienia tych kwestii, które do tej pory nie zostały wyjaśnione. Rodzi to wątpliwości, co do wagi, jaką powód przywiązuje do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Poza tym samo uzasadnienie skargi wskazuje, że skarżący nie ma dostatecznego rozeznania, co do biegu tej sprawy i podejmowanych w jej toku czynności. Świadczy o tym zawarte w uzasadnieniu skargi twierdzenie o wydaniu zarządzenia o zwrocie pozwu, co w istocie nie miało miejsca. Wydane w dniu 22 lipca 2013 r. zarządzenie dotyczyło wniosku o doręczenie kserokopii dokumentów (a nie pozwu) i nie podlega zaskarżeniu. Pozew w tej sprawie także nie został złożony w czerwcu 2011 r.. Wszystko to pozwala na stwierdzenie, iż powód w większym stopniu powinien skoncentrować się na podejmowaniu celowych czynności, zmierzających do wyjaśnienia sprawy i wydania rozstrzygnięcia. Tymczasem działania powoda są raczej skierowane na przedłużanie postępowania, a nie jego sprawne zakończenie.

Podsumowując powyższe ustalenia i rozważania należy stwierdzić, iż brak jest podstaw do uwzględnienia skargi powoda, ponieważ w sprawie nie doszło do naruszenia jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. W tym stanie rzeczy skarga powoda, jako niezasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r. Nr 179, poz. 1843 ze zm.).